

Regulamin Sędziowski

I. Stopnie sędziowskie

1. Sędziom judo przyznaje się następujące stopnie sędziowskie:
 - a. Sędziego kandydata
 - b. Sędziego okręgowego
 - c. Sędziego regionalnego
 - d. Sędziego związkowego
 - e. Sędziego kontynentalnego
 - f. Sędziego światowego
2. Wymagania dla uzyskania stopni sędziowskich:
 - a. Sędziego kandydata:
 - Ukończone 18 lat
 - Posiadania minimum II kyu
 - Ukończenie kursu i złożenie egzaminu przed uprawnioną komisją egzaminacyjną
 - b. Sędziego okręgowego:
 - Ukończone 20 lat
 - Sędziowanie jako Kandydat w minimum 8 zawodach z wyróżniającymi ocenami w klasyfikacji
 - Posiadanie minimum I kyu
 - Ukończenie kursu sędziów okręgowych i zdanie egzaminu przed uprawnioną komisją egzaminacyjną
 - c. Sędziego regionalnego:
 - Posiadanie minimum 3 letniego stażu w stopniu sędziego okręgowego
 - Posiadanie minimum 1 dan
 - Sędziowanie jako sędzia okręgowy w minimum 7 zawodach (regionalnych i centralnych), w ciągu roku z wyróżniającymi ocenami w klasyfikacji
 - Odbycie minimum 2 letniego stażu w szkoleniu centralnym w stopniu sędziego okręgowego lub 10 letniego stażu w szkoleniu okręgowym
 - Uczestnictwo w kursach sędziowskich
 - Zdanie egzaminu przed GKS PZJudo.
 - d. Sędziego związkowego:
 - Odbycie minimum 3 letniego stażu w szkoleniu centralnym, w stopniu sędziego regionalnego
 - Sędziowanie jako sędzia regionalny w minimum 7 zawodach (regionalnych i centralnych), w ciągu roku z wyróżniającymi ocenami w klasyfikacji
 - Uczestnictwo w kursach sędziowskich
 - Zdanie egzaminu przed GKS PZJudo.

GKS może, w wyjątkowych przypadkach, obniżyć o 1 rok minimalny staż w szkoleniu centralnym dla sędziów okręgowych i regionalnych.

 - e. Sędziego kontynentalnego i światowego – wg przepisów Europejskiej Unii Judo

II. Uprawnienia sędziowskie:

1. Sędziom powołanym na zawody przysługuje zwrot kosztów przejazdu, diety, zakwaterowanie, ryczałt sędziowski oraz inne świadczenia zgodnie z odnośnymi przepisami.
2. Sędzia ma prawo, odpowiednio do posiadanej kategorii sędziowskiej, prowadzić walki na zawodach klubowych, regionalnych i centralnych, w ramach powołań klubowych, OZ Judo oraz GKS.

III. Powoływanie sędziów na zawody:

1. Obsadę sędziowską na zawody powołuje się wg następujących zasad:
 - a. Na zawody centralne – obsadę sędziowską złożoną z sędziów szkolenia centralnego wyznacza Przewodniczący GKS lub upoważniony przez niego członek GKS.
 - b. Na zawody regionalne i makroregionalne obsadę sędziowską wyznacza osoba odpowiedzialna za sprawy sędziowskie w okręgu wiodącym w Regionie, w porozumieniu z członkiem GKS odpowiedzialny za dany Region, z sędziów danego regionu, w tym sędziów szkolenia centralnego
 - c. Na zawody OZJudo obsadę sędziowską spośród sędziów danego okręgu wyznacza osoba odpowiedzialna za sprawy sędziowskie w okręgu
 - d. Na zawody klubowe obsadę sędziowską wyznacza przedstawiciel klubu, w porozumieniu z osobą odpowiedzialną za sprawy sędziowskie w okręgu
 - e. Wszyscy sędziowie mają obowiązek uczestniczyć w kursach i seminariach wg powołań PZJudo i OZJudo.
2. Powołanie na zawody powinno zawierać:
 - a. Miejsce i termin zawodów
 - b. Miejsce zakwaterowania
 - c. Program zawodów
 - d. Pełnią funkcję
3. Sędziowie wyznaczeni do sędziowania muszą być zawiadomieni o tym minimum na 14 dni przed terminem zawodów centralnych, 7 dni przed terminem pozostałych zawodów. Sędziowie powoływani w zastępstwie mogą otrzymać podobne zawiadomienie w terminach krótszych od ww.
W przypadku niemożności wzięcia udziału w zawodach, sędziowie winni niezwłocznie powiadomić odpowiednio: Przewodniczącego Głównej Komisji Sędziowskiej lub Przewodniczącego Regionalnej Komisji Sędziowskiej oraz znaleźć sędziego w zastępstwie, spełniającego te same warunki.
4. Na zawody powołuje się liczbę sędziów klasyfikatorów w zależności od ilości mat, na których są rozgrywane zawody. Dla ilości mat mniejszej lub równej 3, powołuje się (ilość mat+1) sędziów klasyfikatorów, dla ilości mat większej niż 3, powołuje się (ilość mat+2) sędziów klasyfikatorów.

IV. Weryfikacja sędziów

1. Weryfikacja sędziów na rok następny musi być zakończona do 31 grudnia danego roku.
2. Listy sędziów zweryfikowanych podaje się do wiadomości specjalnym komunikatem, odpowiednio PZJudo lub OZJudo.
3. Sędziowie szkolenia centralnego muszą uzyskać weryfikację PZJudo, sędziowie pozostali winni uzyskać weryfikację w swoim OZJudo.
4. Warunki weryfikacji:
 - a. Sędzia kandydat weryfikowany jest po przesędziowaniu minimum 6 zawodów w ciągu roku, z pozytywną oceną w klasyfikacji
 - b. Sędzia okręgowy i regionalny (poza szkoleniem centralnym) weryfikowany jest po przesędziowaniu minimum 6 zawodów w ciągu roku, z pozytywną oceną w klasyfikacji
 - c. Sędzia okręgowy szkolenia centralnego weryfikowany jest po przesędziowaniu w ciągu roku wyznaczonych zawodów centralnych i minimum 4 zawodów w Regionie.
 - d. Sędzia regionalny weryfikowany jest po przesędziowaniu w ciągu roku wyznaczonych zawodów centralnych i minimum 3 zawodów w Regionie
 - e. Sędzia związkowy weryfikowany jest po przesędziowaniu w ciągu roku wyznaczonych zawodów centralnych i minimum 3 zawodów w Regionie.
 - f. Sędziowie okręgowi szkolenia centralnego w przypadku nie uzyskania w ciągu 3 lat awansu na sędziego regionalnego są wycofane ze szkolenia centralnego
 - g. Sędziowie regionalni nie mają obowiązku zdawania na stopień sędziego związkowego. GKS dopuszcza do egzaminu na stopień sędziego związkowego wyłącznie sędziów o najwyższych umiejętnościach i nienagannej postawie.
 - h. Sędziowie międzynarodowi winni przesędziować minimum 3 zawody w Regionie

- i. Przy weryfikacji sędziów generalnie brane są pod uwagę poza w/w łączne klasyfikacje z całego roku, aktywność sędziego, udział w kursach szkoleniowych i innych pracach sędziowskich.
- j. Sędziowie międzynarodowi weryfikowani są przez EUJ

V. Obowiązki sędziego

1. Sędziowie obowiązani są:
 - a. Podporządkować się przepisom, regulaminom i zarządzeniom PZJudo i OZJudo
 - b. Brać czynny udział w pracach społecznych PZJudo i OZJudo
 - c. Uczestniczyć w naradach, kursach i seminariach
 - d. Zgłaszać odpowiednio do PZJudo i OZJudo, w terminie 3 dni, wszelkie przekroczenia, które miały miejsce podczas zawodów, w których sędzia brał udział
 - e. Informować PZJudo i OZJudo o każdorazowej zmianie adresu i numeru telefonu
 - f. Sędziowie wyjeżdżający na zawody muszą posiadać odpowiedni strój sędziowski i znaczek sędziowski odpowiadający posiadanemu przez nich stopniowi (kandydat – pomarańczowy, okręgowy – zielony, regionalny – brązowy, związkowy – czarny); właściwy strój sędziowski składa się z : czarnej lub granatowej marynarki, szarych spodni, białej koszuli, ciemnego krawata oraz czarnych skarpetek.
 - g. Sędziowie powołani na zawody, w przypadku niemożności wzięcia udziału w zawodach, bez względu na przyczyny, są obowiązani uzgodnić bezpośrednio zastępstwo innego sędziego o równoważnych kwalifikacjach, z uwzględnieniem funkcji pełnionej na danych zawodach.
 - h. Wszyscy sędziowie powołani na zawody podlegają bezpośrednio dyspozycjom Sędziego Głównego
2. Obowiązki Sędziego Głównego
 - a. SG jednoosobowo odpowiada za prawidłowe sędziowanie i ważenie podczas zawodów, zgodnie z obowiązującymi regulaminami sportowymi i przepisami walki.
 - b. Przeprowadza odprawy sędziowskie do omówienia spraw sędziowskich
 - c. Ustala neutralne obsady tj. sędziowie na macie nie mogą być związani z zawodnikami więzami rodzinnymi, klubowymi, a w zawodach centralnych miejscowością.
 - d. Odsuwa od sędziowania sędziów, którzy nie wywiązują się z obowiązków sędziego
 - e. W terminie 3 dni sporządza zestawienie ocen wraz z pełną dokumentacją sędziów klasyfikatorów i wysyła je odpowiednio do GKS PZJudo lub OZJudo.
 - f. Klasyfikuje walki na macie razem z innymi sędziami klasyfikatorami.
 - g. Współpracuje z Kierownikiem Zawodów.
3. Obowiązki Sędziego Klasyfikatora:
 - a. Prowadzi klasyfikacje sędziów jednej z mat, na zmianę według dyspozycji Sędziego Głównego.
 - b. Zarządza sędziami przypisanymi do danej maty.
 - c. W przypadkach spornych, na wniosek trójki sędziowskiej lub z własnej inicjatywy, może uczestniczyć w dyskusji trójki sędziów na macie, którzy ostateczną decyzję podejmują sami większością głosów.
 - d. Klasyfikację należy prowadzić cały czas, z należytą starannością, a po zakończeniu zmiany wytłumaczyć sędziom wszystkie popełnione przez nich uchybienia.
4. Obowiązki sędziów prowadzących walki:
 - a. Sędziowanie walk, do których zostali wytypowani.
 - b. Podporządkowanie się poleceniom Sędziego Głównego i Sędziego Klasyfikatora.
 - c. Zgłaszanie się w dobrej dyspozycji i odpowiednim terminie na poszczególne serie zawodów.
 - d. Nie opuszczanie zawodów bez pozwolenia SG lub SK.
 - e. Uczestniczenie w odprawach organizowanych przez SG.
 - f. Zajmowanie miejsc dla nich przeznaczonych, w przypadku przerwy pomiędzy walkami

5. Obowiązki sędziów Komisji Wagi:
 - a. Ważenie wszystkich zawodników i zawodniczek zgłoszonych do zawodów, zgodnie z regulaminem sportowym PZJudo.
 - b. Sporządzenie protokołu z ważenia oraz przekazanie go Kierownikowi Zawodów.
 - c. W zawodach kobiet sędziami wagi muszą być kobiety.
 - d. W zawodach mężczyzn sędziami wagi muszą być mężczyźni.
 - e. W zawodach centralnych sędziowie komisji wagi są zobowiązani do skontaktowania się w przeddzień zawodów (do godz. 22.00) z Sędzią Głównym (osobiście lub telefonicznie).

VI. Szkolenie sędziów

1. Kursy sędziowskie organizują OZJudo oraz kluby za zgodą OZJudo, zalecane są co najmniej 2 kursy w roku (kurs szkoleniowy i weryfikacyjno-doszkoleniowy)
2. Organizator kursu zgłasza do OZJudo i GKS przewidywany termin i miejsce przeprowadzenia szkolenia oraz nazwisko wykładowcy.
3. Wykładowca wybierany jest spośród listy osób zatwierdzonych przez GKS PZJudo, uprawnionych do przeprowadzania wykładów i egzaminów w Regionach.
4. Organizator kursu zapewnia wykładowcy wynagrodzenie, zakwaterowanie, wyżywienie i przejazdy – zgodnie z obowiązującymi stawkami.
5. Organizator powinien podać zainteresowanym termin i miejsce kursu co najmniej na 14 dni przed planowanym dniem rozpoczęcia kursu.
6. Komisja egzaminacyjna przeprowadza egzamin teoretyczny ze znajomości przepisów walki oraz umiejętności praktycznego sędziowania.
7. Protokół z egzaminu komisja przesyła do OZJudo oraz GKS PZJudo.
8. Dla sędziów szkolenia centralnego kurs organizuje GKS, wyznacza także wykładowców i uczestników.
9. Sędziowie powołani a nie uczestniczący w szkoleniu są weryfikowani warunkowo za pierwszym razem, za drugim są wycofani ze szkolenia centralnego.
10. GKS PZJudo, przy okazji kursów sędziowskich, organizuje szkolenia dla Sędziów Klasyfikatorów, w celu wypracowania standardów oceniania.

VII. Postanowienia dyscyplinarne

1. Sędziów dotyczą ogólne postanowienia dyscyplinarne PZJudo oraz szczegółowe postanowienia niniejszego regulaminu.
2. GKS ma prawo, po przeprowadzeniu dochodzenia, karania sędziów stosownie do wagi przewinienia, następującymi karami:
 - a. Upomnieniem
 - b. Naganą
 - c. Zawieszeniem w prawach sędziowskich
 - d. Skreśleniem z listy sędziów
 - e. Dyskwalifikacją dożywotnią
3. Kary wpisuje się do ewidencji. Sędzia skreślony z listy sędziów może być przyjęty do grona sędziowskiego po spełnieniu warunków wyznaczonych przez GKS. Kary mogą być przykładowo nakładane za: niepodporządkowanie się zarządzeniom Sędziego Głównego, nieusprawiedliwioną nieobecność na szkoleniu, krytykowanie orzeczeń innych sędziów na zawodach, stronnicze prowadzenie walk, zachowanie w sposób niegodny sędziego i obywatela RP.
4. Sędziowie zawieszeni w prawach sędziowskich, dla zweryfikowania swoich stopni ponownie zdają egzamin po zakończeniu nałożonej kary.
5. Decyzje GKS PZJudo, w zakresie pkt. d i e, podlegają zatwierdzeniu przez Zarząd PZJudo.
6. Sędziom ukaranym przysługuje odwołanie do Zarządu PZJudo.

VIII. Klasyfikacja sędziów PZJudo

1. OCENA SĘDZIEGO NA ZAWODACH.

Oceny dokonują Sędzia Główny i Sędziowie Klasyfikatorzy na podstawie obserwacji sędziego na zawodach, według poniższych zasad.
(Sędziów Klasyfikatorów obowiązuje zasada neutralności jak w pkt. V 2c).

- I. Ocena pracy na macie:
 - a. Zawyżanie i zaniżanie ocen akcji.
 - b. Zawyżanie i zaniżanie kar.
 - c. Kontrola, współpraca, gesty, komendy itp.
- II. Ocena pracy na zawodach:
 - a. Dyscyplina, sumienność.

Punktacja.

Przystępując do pracy na zawodach sędziowie mają na swym koncie 100 punktów. Za każdy popełniony błąd (I) lub uchybienie (II) Sędzia Klasyfikator odejmuje odpowiednią liczbę punktów, według następujących zasad.

1.1. Ocena I (praca na macie).

- 1. Błąd krytyczny (-)10 pkt
- 2. Błąd duży (-) 5 pkt
- 3. Błąd średni (-) 2 pkt
- 4. Błąd mały (-) 1 pkt

Błąd krytyczny (-10):

- a. Pomyłkowa ocena, kara mogąca wypaczyć wynik walki.
- b. Ignorowanie w czasie walki uwag klasyfikatora lub zasady większości z trzech.

Błąd duży (-5):

- a. Pomyłkowa ocena techniki o min. 2 stopnie.
- b. Czas wydawanych decyzji, o ile miało to wpływ na ocenę o min. 2 stopnie.
- c. Pomyłka przy decyzji hantei.

Błąd średni (-2):

- a. Pomyłkowa ocena techniki lub kary o jeden stopień.
- b. Pomyłka w końcowej decyzji – nie dotyczy hantei.
- c. Pomyłka w przypisaniu oceny do właściwego zawodnika.
- d. Czas wydawanych decyzji, o ile miało to wpływ na ocenę o 1 stopień.
- e. Zła współpraca z sędziami.

Błąd mały (-1):

- a. Źle wykonywane komendy i gesty (głośność, koordynacja komend i gestów, czas wykonywania komend i gestów)
- b. Słaba kontrola sytuacji na macie, brak zdecydowania.
- c. Złe poruszanie się po macie (pole widzenia, sylwetka).

1.2. Ocena II (praca na zawodach).

- a. Niezgłoszenie się na zawody bez usprawiedliwienia lub ich opuszczenie bez uzgodnienia z SG (-) **100 pkt**
- b. Niezgłoszenie się do pracy w Komisji Wagi zgodnie z powołaniem (-) **15 pkt**
- c. Uzgodnione z SG wcześniejsze opuszczenie zawodów z uwagi na np. długą podróż (-) **10 pkt**
- d. Spóźnienie się na wagę, odprawę na zawody (-) **6 pkt**
- e. Spóźnienie się na walkę, walki (-) **3 pkt**

Ostateczną decyzję w sprawie uchybień w ocenie II podejmuje Sędzia Główny.

1.3. OCENA KOŃCOWA – KATEGORIA.

Na zakończenie zawodów SG i SK obliczają ocenę punktową (100 minus punkty za błędy z oceny I i II) i kwalifikują sędziogo do jednej z KATEGORII wg poniższej skali:

kat. A 100-94 pkt.
kat. B 93-86 pkt.
kat. C 78-85 pkt.
kat. D 77 i mniej pkt.

Kategoria, ocena punktowa i ilość walk wpisywane są do legitymacji i zestawienia ocen z zawodów.

2. KLASYFIKACJA ROCZNA

Na zakończenie sezonu sędziowie klasyfikowani są wg następujących kryteriów:

a) Kategoria za sezon:

A - kategorie **A, B** z przewagą **A**
B - kategorie **A, B, C** z przewagą **A, B**
C - kategorie **A, B, C, D** - *maksimum 1 x D*.
D - kategorie **A, B, C, D** - *2 x D i więcej*.

b) o kolejności (rankingu) sędziów wewnątrz kategorii decydują:

1. Liczba zdobytych kat. **A, B, C, D** na zawodach (jak w klasyfikacji medalowej).
2. Średnia ocena punktowa.
3. Decyzja GKS.

Obsady na zawody centralne w następnym roku ustalane będą z uwzględnieniem uzyskanej kategorii A, B, C, D .

Główna Komisja Sędziowska może wycofać ze szkolenia centralnego sędziów z roczną kategorią C i D.

IX. Przy organizacji zawodów Judo stosuje się wyposażenie zgodne z Regulaminem Sportowym

X. Regulamin sędziowski został na wniosek GKS zatwierdzony przez Zarząd PZJudo w dniu 19.01.2010 i od tego terminu obowiązuje anulując wszystkie dotychczasowe opracowania w tym zakresie.

Główna Komisja Sędziowska
Polskiego Związku Judo